

שנוכה כולנו להיות "עדים" על הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו

רפ"א (ובלשון הידוע "אין עצה בה"), מובן, שנוסף עוד יותר בענין השמחה.

ובנוגע לענינו, הרי ע"פ המבואר לעיל גדול העילוי דיום הסתלקות של צדיקים, מובן העילוי המיוחד דשמיני בשבט, יום הסתלקותם של הזקנים שהיו בימי יהושע, - שכל מעשיהם ותורתם ועבודתם של הזקנים שהיו בימי יהושע, מתגלים ומאירים בבחי' גילוי מלמעלה למטה, ופועלים ישועות בקרב הארץ.

יג. יש להוסיף בביאור מעלת היום - בהקדם הביאור בהפלת מעלתם של הזקנים שהיו בימי יהושע:

על הפסוק (וילך לא, ז) "ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו... חזק ואמץ כי אתה תבוא את העם הזה אל הארץ גו'" - מפרש רש"י: "משה אמר ליהושע זקנים שבדור יהיו עמך, הכל לפי דעתן ועצתן".

ומזה מובן גדול מעלתם של הזקנים - שהיו בדרגתו של יהושע, שלכן, ה' סבור משה רבינו, ואמר ליהושע, ש"זקנים שבדור יהיו עמך" (יחד עם יהושע).

ואין צורך להאריך בביאור גדול מעלתו של יהושע (שבדרגתו היו גם הזקנים) - המקבל הראשון דמשה רבינו, "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע" (אבות פ"א מ"א), וכידוע דברי המפרשים (תו"ט שם. ועוד) בדיוק הלשון "ומסרה ליהושע", שמסר לו את כל התורה כולה, כמו שקיבלה בעצמו מסיני!

ולהוסיף, שאע"פ ש"פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה", מ"מ, הרי גם אור הלבנה הו"ע נעלה ביותר.

ובפרט כאשר הלבנה עומדת כנגד החמה, שאז מאירה בכל התוקף והשלימות, ודוגמתו בנמשל - מעמדו ומצבו של יהושע בחי' משה רבינו (המשך תרס"ז ע' תקנד).

[ובפרט - במעמד ומצב שאילו זכו היתה הכניסה לארץ ישראל (ע"י משה) באופן של גאולה נצחית שאין אחרי' גלות].

ועד לתכלית השלימות בחי' משה רבינו - ביום הסתלקותו, "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום" (ר"פ וילך), "היום מלאו ימי ושנותי".

ועאכ"כ לאחר ש"סמך משה את ידיו עליו" (ברכה לד, ט), "בעין יפה יותר ויותר ממה שנצטוו... בשתי ידיו כו'" (פרש"י פינחס כו, כג).

ומכל זה מובן עד כמה גדולה מעלתו של יהושע באותו זמן, ובדרך ממיילא, מובן גם גדול מעלתם של הזקנים שהיו בדורו של יהושע - אודותם אמר משה רבינו "זקנים שבדור יהיו עמך", להיותם בדרגתו של יהושע!

ולא עוד, אלא שאפילו לאחר דברי הקב"ה ליהושע כי אתה תביא את בני ישראל אל הארץ אשר נשבעתי להם" (וילך שם, כג), היינו, לא כמו שאמר משה רבינו "כי אתה תבוא את העם הזה", "זקנים שבדור יהיו עמך", אלא "כי אתה תביא גו'", "הכל תלוי

...ענינו המיוחד דשמיני בשבט נתבאר במגילת תענית (פרק

האחרון) (ע"ד המאורעות דכל ימי השנה, "דבר יום ביומו") - "בח' בשבט מתו הצדיקים (הזקנים) שהיו בימי יהושע בן נון", כמובא גם במגן אברהם (או"ח סתק"פ סק"ז).

ובהקדמה:

לכאורה, לא מסתבר שכולם מתו ביום אחד (ח' שבט), שכן, מאורע כזה הוא דבר בלתי-רגיל כלל, ואין כל סיבה לכך, במכ"ש וק"ו מהא ד"לא עבד קוב"ה ניסא למגנא" (כידוע פרטי השק"ט שבדבר).

והתירוץ הפשוט בזה - ע"ד מ"ש (שמות א, ו) "וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא", שהפירוש בזה - לאחר שמת האחרון שבהם (שהרי בודאי לא מתו כולם באותו פרק זמן, כי אם במשך זמן ארוך כו'), שאז נסתיימה התקופה של "הדור ההוא", ועד"ז בנדר"ד, "בח' בשבט מתו הצדיקים (הזקנים) שהיו בימי יהושע בן נון" - שביום זה מת האחרון שבהם, וחשיב כאילו מתו כולם, מכיון שבמיתתו נסתיימה תקופת הזקנים דיהושע בן נון.

ובכל אופן, איך שיתפרש ביאור הדבר - הרי מפורש במגילת תענית ענינו של ח' בשבט, שבו "מתו הצדיקים (הזקנים) שהיו בימי יהושע בן נון".

יב. וביאור הענין - ע"פ האמור לעיל אודות המעלה דיום ההילולא. ובהקדמה:

נתבאר לעיל שביום הסתלקות של צדיקים ישנם ב' קצוות - ענין בלתי-רצוי, מחד גיסא, וענין הכי נעלה, לאידך גיסא. וכאמור, עיקר ההדגשה היא על העילוי שביום הסתלקות, שכן, משנה לשנה פוחת והולך הענין הבלתי-רצוי, ואילו העילוי שבדבר - מוסיף והולך.

וכל זה - נוסף לכך שבכל ענין וענין יש להשתדל להדגיש את הנקודה המביאה לידי שמחה (מצד העילוי שבדבר), כמדובר כמ"פ אודות גדול ההכרח בענין השמחה בכל הזמנים, שכן, בכל רגע ורגע שקיימת מציאותו של האדם ישנו הענין ד"אני נבראתי לשמש את קו"י" (משנה וברייתא סוף מס' קידושין), ומכיון שכל עניני עבודת ה' צריכים להיות מתוך שמחה וטוב לבב [כמבואר בספר התניא (פכ"ו) ע"ד מעלת השמחה, ש"מקרא מלא דבר הכתוב (תבוא כח, מו) תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וגו', תודע לכל פ"י האר"י ז"ל על פסוק זה"ל], הרי מובן, שענין השמחה צריך להיות באופן תמידי.

ולא עוד אלא שכל שהולכים ומוסיפים בעניני קדושה, תורה ומצוות, בהתאם לציווי "מעלין בקודש" - הרי מכיון שע"ז מתקרבים יותר להקב"ה, מקור השמחה, כמ"ש (דה"א טז, כז) "עז וחדה במקומו", ו"אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה" (תניא

לעבן מיט משיח

ובפשטות – גאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, שאז יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר", והם בתוכם – משה רבינו, יהושע והזקנים, עד לבעל ההילולא דעשירי בשבט.

וכולם יחדיו באים לארצנו הקדושה, "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה" (עקב יא, יב), שלמות הארץ.

ביחד עם שלמות העם – כמ"ש בפרשתנו "בנערנו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו" (י, ט), "ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים" (יב, מא), ויתירה מזה – "הוציא ה' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם" (שם, נא), היינו, שנש"י הם למעלה מ"צבאותם", למעלה מבחי' צבאות הוי', מצד שלמות עבודתם בעניני התורה ומצוותי'.

אשר, ענינים אלו – "בנערנו ובזקנינו גו'", "ויהי בעצם היום הזה יצאו גו'" – נאמרו בנוגע לצי"מ, ועד"ו בנוגע לגאולה העתידה, עלי' נאמר (מכה ז, טו) "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", ואדרבא – הגאולה העתידה תהי' באופן של "נפלאות" לגבי הגאולה דיצי"מ,

כן תהי' לנו – "אראנו נפלאות", "אראנו" דייקא, באופן של ראי' תכלית ההתאמתות, שלכן, "אין עד נעשה דיין" (ר"ה כו, רע"א. וש"נ), מכיון שראה את הדבר בעיני ממש.

ובנוד"ד – שנזכה כולנו להיות "עדים" על הגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, ו"עדים" על קיום היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר", היינו, שרואים זאת בעיני בשר...

בארצנו הקדושה, "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה", בירושלים עיר הקודש, "בהר הקדש", ושם גופא – בבית המקדש, במהרה ביימינו ממש, בעגלא דידן ממש.

(משיחת ש"פ בא, ח' שבט, ה'תשמ"ו)

לעילוי נשמות הרה"ח ר' יהודה ב"ר אהרן ע"ה שפיר
הרה"ח ר' חיים ארי' ב"ר משה ע"ה זילבערשטיין
הרה"ח ר' אליהו יצחק ב"ר חיים ארי' ע"ה זילבערשטיין
לע"נ רפאל לוי יוסף ב"ר יצחק ע"ה – תנצב"ה

לזכות מנחם מענדל בן רחל לאה שי' ולזכות ב"ב שיחיו
ליום הולדתו – ט' שבט לאויש"ט ובריאיות ולשנת ברכה והצלחה
לזכות שלום בן פריידא ופיגא רעכא רחל בת איטא העניא שיחיו
לאויש"ט - שתעמוד להם בכל המצטרך

בך, טול מקל והך על קדקדן, דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור" (סנהדרין ח, א. הובא בפרש"י שם, ז) – אין זה מצד החסרון של הזקנים, ח"ו, שאינם ראויים להיות מנהיגי הדור, כי אם, מצד החסרון של הדור, שאין ביכולת הדור לקבל "שני דברים" (ועאכו"כ יותר מ"שני דברים"), מכיון שזהו בבחינת "השפעת להם רוב טובה אינם יכולים לעמוד" (ע"פ ל' חז"ל – תענית כג, א. ע"פ הגירסא בע"י), אבל הזקנים מצד עצמם – הם בדרגתו של יהושע, וראויים היו להנהיג את ישראל יחד עם יהושע.

ומכל זה מובן גודל העילוי דשמיני בשבט, יום הסתלקותם של הצדיקים שהיו בימי יהושע – שבו מתגלים ומאירים כל עניניהם של הזקנים שהיו בימי יהושע, זקנים שהיו בדרגתו של יהושע, עד כדי כך, שמצדם הם היו ראויים להנהיג את ישראל יחד עם יהושע, "זקנים שבדור יהיו עמך".

יד. והנה, נוסף על כללות העילוי דשמיני בשבט – הרי משנה לשנה ניתוסף בזה באופן נעלה יותר:

כתיב (תהלים קמז, יט) "מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל", ואמרו חז"ל (שמ"ר פ"ל, ט) "מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות".

ומזה מובן, שמכיון שישנו הציווי ד"מעלין בקודש" – הרי בודאי שגם הקב"ה מקיים ציווי זה, ובנוד"ד, שמשנה לשנה נעשים הענינים דשמיני בשבט באופן נעלה יותר, עד לשמיני בשבט דשנה זו – באופן נעלה יותר לגבי כל העילויים עד עתה (ראה אנה"ק סי"ד). ומעלה נוספת בשנה זו – הקביעות דשמיני בשבט ביום השבת, "חמדת ימים אותו קראת", שלמות התענוג, הרי בודאי ובודאי שהענינים דשמיני בשבט הם בתכלית העילוי, ובאופן כזה נמשכים ומתגלים למטה – "פועל ישועות בקרב הארץ".

ומובן, שכל זה מוסיף עוד יותר בכל עניני העבודה הקשורים עם יום ההילולא דעשירי בשבט, כנ"ל בארוכה.

טו. ויה"ר אשר ע"י כללות מעשינו ועבודתנו בכל הענינים האמורים בסוף זמן הגלות, כאשר משה רבינו איננו (כי אם "אתפשטותא דמשה"), ולא עוד, אלא שגם יהושע איננו, וכן הזקנים שהיו בימי יהושע (ובדרגתו של יהושע) אינם – נזכה בקרוב ממש לקבל את ההשפעה של הזקנים (מכיון שנעשים "כלים" לקבל "רוב טובה"), עד לקבלת השפעתו של יהושע, "פני לבנה", ויתירה מזה – שנעשים כלים לקבל את השפעתו של משה רבינו, "פני חמה" (לא רק ע"י הלבנה), עדי קיום היעוד (ישע"ל, לו) "והי' אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהי' שבעתיים גו'".